

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, dnia 10 kwietnia 2020 r.

3001-IWW1.0921.24.2019.3
UNP 3001-20-043746

Egzemplarz nr 1

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Sporządzone na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 224).

Nazwa i adres kontrolowanego urzędu

**Urząd Skarbowy w Nowym Tomyślu
ul. Kolejowa 38,
64-300 Nowy Tomyśl**

Naczelnik kontrolowanego urzędu

Pani Monika Kurkowiak

Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli

Upoważnienie nr 41/2019 z dnia 7 października 2019 r., upoważnienie nr 48/2019 r. z dnia 7 listopada 2019 r., upoważnienie nr 49/2019 r. z dnia 22 listopada 2019 r., upoważnienie nr 56/2019 z dnia 23 grudnia 2019 r. - wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Wpis do książki kontroli

Kontrola w trybie uproszczonym wpisana pod pozycją nr 2/2019.

Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe

Julia Rzepkowska - Szopny - główny ekspert skarbowy.

Instytucja Administracji,
Skarbowa

Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
1.	Magdalena Stejbach – główny ekspert skarbowy,
2.	Danuta Flenz – główny ekspert skarbowy,
3.	Julia Rzepkowska - Szopny - główny ekspert skarbowy.
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	14 października 2019 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	31 stycznia 2020 r.
Tryb kontroli	
Uproszczony.	
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Weryfikacja prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych. Weryfikacja prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli, również zdarzenia i dokumenty sprzed 1 stycznia 2016 r., gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Obszar działalności, ryzyko, proces	
Na podstawie zestawienia ryzyk urzędów skarbowych województwa wielkopolskiego, sporządzonego na 2018 r. i 2019 r. ustalono, że Naczelnik Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyszu nie zdiagnozował ryzyk, w zakresie obszarów objętych kontrolą instytucjonalną Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO ORAZ JEGO OCENA	

1. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych, które powinny być przesyłane do wiadomości Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

Informacje dotyczące kontroli zweryfikowano na podstawie książki kontroli, w której odnotowywane są każdorazowo wszystkie informacje, dotyczące odbywających się w Urzędzie Skarbowym kontroli zewnętrznych.

Nie stwierdzono kontroli dotyczących badanego obszaru, prowadzonych przez zewnętrzne organy kontrolne.

2. Regulaminy i wewnętrzne procedury w kontrolowanym zakresie

2.1 Regulaminy organizacyjne

Zakres zadań komórek organizacyjnych, zasady organizacji pracy, zakres nadzoru sprawowanego przez Naczelnika i jego Zastępcy zostały określone:

- Regulaminem organizacyjnym Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu, stanowiącym załącznik nr 16 do zarządzenia nr 9/2015 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 1 kwietnia 2015 r. (zmienionym zarządzeniem nr 75/2015 z dnia 1 września 2015 r., zarządzeniem nr 1/2016 z dnia 14 stycznia 2016 r. oraz zarządzeniem nr 17/2016 z dnia 11 kwietnia 2016 r.),
- Regulaminem organizacyjnym Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu, stanowiącym załącznik nr 15 do zarządzenia nr 15/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 9 marca 2017 r., w sprawie nadania regulaminów organizacyjnych urzędów skarbowym województwa wielkopolskiego (zmienionym Zarządzeniem nr 24/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 lutego 2018 r.),
- Regulaminem organizacyjnym Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 126/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 24 października 2019 r.

Zadania kontrolowanego obszaru, stosownie do zapisów ww. Regulaminów organizacyjnych realizowane są przez:

- Referat Obsługi Bezpośredniej (Pion Obsługi Podatnika) w zakresie m.in. dokonywania czynności weryfikacyjnych deklaracji, wniosków i informacji składanych przez podatników i płatników,
- Referat Rachunkowości (Pion Poboru i Egzekucji) w zakresie m.in. dokonywania rozliczeń z tytułu wypłat, nadpłat, zaległości oraz zwrotów podatków i ceł oraz wydawania postanowień w tym zakresie,
- Referat Czynności Analitycznych i Sprawdzających (Pion Kontroli) w zakresie m.in. typowania podmiotów do czynności sprawdzających, kontroli podatkowej i postępowań podatkowych oraz sporządzanie planów kontroli, dokonywanie czynności sprawdzających, badanie zasadności zwrotów podatków,
- Referat Kontroli Podatkowej (Pion Kontroli) w zakresie m.in. prowadzenia kontroli podatkowej.

W zakresie badanych obszarów, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu sprawuje bezpośredni nadzór nad Pionem Obsługi Podatnika oraz Pionem Poboru i Egzekucji. Natomiast Zastępca Naczelnika sprawuje nadzór bezpośredni nad Pionem Kontroli (powyższe dotyczy całego okresu objętego kontrolą instytucjonalną).

2.2 Procedury wewnętrzne dotyczące kontrolowanego zakresu

2.2.1 Weryfikacja prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych

W Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyślu na dzień rozpoczęcia kontroli, stwierdzono brak odrębnych uregulowań wewnętrznych w zakresie rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych.

W kontrolowanym okresie obowiązywała wewnętrzna procedura postępowania nr 21/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu z dnia 24 sierpnia 2018 r. w sprawie obiegu i przetwarzania dokumentów wpływających do naczelnika urzędu skarbowego.

Wewnętrzna Procedura Postępowania w sprawie obiegu i przetwarzania dokumentów reguluje m.in. zasady związane z segregowaniem i tworzeniem paczek z dokumentów, w tym dokumenty według kwoty (przypisu/przeniesienia, zwrotu/nadpłaty).

2.2.2 Weryfikacja prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego

W badanym okresie, w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyślu obowiązywały „Wewnętrzne procedury postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli podatkowej” z dnia 12 czerwca 2015 r. nr 24/2015 oraz z dnia 1 marca 2018 r. nr 5/2018.

3 Kontrolę przeprowadzono m.in. w zakresie stosowania

- ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r., poz. 900 ze zm.) – w brzmieniu obowiązującym na dzień procedowania Organu,
- ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r., poz. 865 ze zm.) – w brzmieniu obowiązującym na dzień procedowania Organu,
- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r., poz. 106) – w brzmieniu obowiązującym na dzień procedowania Organu,

- Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach z dnia 22 sierpnia 2005 (Dz.U z 2015 r. Nr 165, poz. 1373),
- Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie właściwości organów podatkowych z dnia 22 sierpnia 2005 r. (Dz.U. Nr, 165 poz. 1371).
- Regulaminów organizacyjnych Urzędu,
- wewnętrznych procedur Urzędu,
- Instrukcji obsługi systemów informatycznych oraz wytycznych do wprowadzania danych do systemów, zasady powiązań dokumentów wymiarowych.

4. Weryfikacja prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych

4.1 Badana populacja i typowanie spraw do kontroli

4.1.1 Czynności sprawdzające, przeprowadzone w zakresie prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych

Na podstawie przedłożonych przez Organ zestawień, odnośnie przeprowadzonych czynności sprawdzających w związku z wykazaną nadpłatą w zeznaniach CIT-8 (opracowania własne Urzędu sporządzone na podstawie systemu e-ORUS) ustalono, że:

- od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. przeprowadzono w Urzędzie w Nowym Tomysłu 15 czynności sprawdzających za 2017 r. Badaniem objęto 6 pierwszych podmiotów z zestawienia, w stosunku do których przeprowadzono w 2018 r. czynności sprawdzające w związku z wykazaną nadpłatą w CIT-8,
- od 1 stycznia 2019 r. do 7 października 2019 r., przeprowadzono 9 czynności weryfikujących zeznania z wykazaną nadpłatą za 2018 r.

Do próby przyjęto wszystkie pozycje z zestawienia, dotyczącego czynności sprawdzających w zakresie złożonych zeznań CIT-8, podjętych w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 7 października 2019 r.

Na podstawie „Zestawień dokumentów elektronicznych” z systemu SP*ED oraz „Raportów o złożonych dokumentach wymiaru” z systemu POLTAX ustalono, że:

- w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. do Urzędu Skarbowego w Nowym Tomysłu wpłynęło łącznie 181 zeznań CIT-8 z wykazaną nadpłatą, w tym 145 zeznań pierwotnych za 2017 r. i 36 korekt (z czego 34 dotyczyły 2017 r., a 2 zeznania korygowały 2016 r.),

- w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 7 października 2019 r. do Urzędu Skarbowego w Nowym Tomysłu wpłynęło łącznie 97 zeznań podatkowych z wykazaną nadpłatą w podatku dochodowym od osób prawnych, w tym 55 zeznań pierwotnych CIT-8 za 2018 r. oraz 42 korekty zeznań CIT-8 (z czego 38 korygowało dokumenty za 2018 r., a 4 za 2017 r.).

Na podstawie wyjaśnień Kierownika Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających z dnia 15 października 2019 r. ustalono, że w badanym okresie, tj. od 1 stycznia 2018 r. do 7 października 2019 r. nie wpłynął żaden wniosek o stwierdzenie nadpłaty w podatku dochodowym od osób prawnych.

Do próby przyjęto 5 pozycji z 54 widniejących na „Zestawieniu dokumentów elektronicznych” z systemu SP*ED, sporządzonym wg następujących kryteriów: Data złożenia od 01.01.2019 do 07.10.2019, kod formularza (wariant) CIT-8(26), czy korekta: N, wartość pozycji <= 1999. Próbę wyłoniono wg osądu kontrolującego.

Do kontroli przedłożono również „Zestawienia przeksięgowania” z Podsystemu POLTAX2B za okres sprawozdawczy od 01.01.2018 do 07.10.2019 r.:

- z subkonta=1 na subkonto=1 (raport zawierał 71 pozycji, dotyczących 30 podmiotów),
- z subkonta=1 na subkonto= 2 (raport zawierał 13 pozycji, dotyczących 10 podmiotów),
- z subkonta=1 na subkonto= 3 (raport zawierał 6 pozycji, dotyczących 6 podmiotów).

Do próby wytypowano 7 podmiotów, a jej dobór nastąpił wg osądu kontrolującego.

4.1.2 Terminowość i prawidłowość działań podjętych w zakresie zwrotów/likwidacji nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych

Zweryfikowano terminowość i prawidłowość dokonywanych rozliczeń nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych, a także prawidłowość zaliczenia nadpłaty na zaległe, bieżące oraz przyszłe zobowiązania podatkowe. Zagadnienie zbadano w oparciu o dokumenty źródłowe, przedłożone przez Organ w zakresie wszystkich spraw wytypowanych do kontroli obszaru podjętych czynności sprawdzających w zakresie zeznań CIT-8 z wykazaną nadpłatą (pkt 4.1.1 niniejszego sprawozdania z kontroli).

4.1.3 Terminowość i prawidłowość wydawanych postanowień w trybie art. 76a Ordynacji podatkowej

Zgodnie z ewidencją opracowaną w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomysłu w 2018 r. do Organu wpłynęły 22 wnioski w sprawie zaliczenia nadpłaty w podatku dochodowym od osób

prawnych na zaległości bądź inne zobowiązania podatkowe. W okresie tym Jednostka wydała 26 postanowień. Z kolei w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 7 października 2019 r. odnotowano wpływ 9 wniosków w sprawie zaliczenia nadpłaty i wydano 25 postanowień w trybie art. 76a Ordynacji podatkowej.

Prawidłowość wydawanych postanowień o zaliczeniu nadpłaty, zbadano w oparciu o sprawy wytypowane do kontroli przeprowadzonych w Urzędzie czynności sprawdzających w zakresie zeznań CIT-8 z wykazaną nadpłatą (pkt 4.1.1 niniejszego sprawozdania z kontroli). Łącznie skontrolowano 11 postanowień.

4.1.3 Odpisy niezwrócone wg terminu zwrotu

Zagadnienie to zbadano na podstawie sporządzonego raportu z systemu e-ORUS „Wykaz odpisów niezwróconych wg terminu zwrotu” sporządzonego za okres od 1 stycznia 2018 r. do 7 października 2019 r., odnotowano 4 pozycje nierozliczonych nadpłat na łączną kwotę 10.406,00 zł. Kontrolą objęto wszystkie pozycje z raportu.

4.1.4 Wygaśnięcie prawa do zwrotu nadpłaty

W celu zweryfikowania prawidłowości działań organu podatkowego w przedmiotowym zakresie, wygenerowano z systemu POLTAX „Raport o podmiotach na podstawie danych szczegółowych z decyzji” (kod formularza: ZOB-D, wprowadzony od: 01.01.2018 do 07.10.2019, pozycja A powód wystawienia: 5, pozycja B kwota przypisu: 10, kwota pozycji A: od 6 do 6) oraz raport z e-ORUS „Wykaz decyzji wewnętrznych ZOB-D” (data początku: 01.01.2018, data końca: 07.10.2019, pv_powod: 6). Raporty te informują o nadpłatach niezwróconych, dla których minał termin do przedawnienia, przypisanych dokumentem wewnętrznym ZOB-D. Raport nie wykazał żadnych rekordów.

4.2 Ustalenia szczegółowe

W Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyślu brak jest procedur, określających sposób postępowania z zeznaniami podatkowymi CIT-8, z wykazaną nadpłatą. Zgodnie z wyjaśnieniami Organu z dnia 9 października 2019 r., czynności analityczne i sprawdzające podejmowane były każdorazowo w przypadku złożenia zeznania CIT-8 z wykazaną nadpłatą powyżej 20.000,00 zł.

W wyniku przeprowadzonej kontroli instytucjonalnej Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, poczyniono następujące ustalenia:

- W 18 skontrolowanych sprawach, w których nadpłata wykazana w zeznaniu CIT-8 była $\geq 20.000,00$ zł, Organ podejmował czynności analityczne i sprawdzające, w wyniku których pracownik sporządzał analizę. Każda analiza, przedkładana była do akceptacji kierownikowi komórki SKA oraz do zatwierdzenia Zastępcy Naczelnika, bądź Naczelnikowi Urzędu. Jednak nie we wszystkich sprawach dokonano wnikliwej analizy zasadności zwrotu nadpłaty. Stwierdzono również przypadek opóźnienia w podjęciu kontroli, co do zasadności wykazanej nadpłaty. Wystąpiły także sytuacje kierowania wezwania do podmiotu z pominięciem pełnomocnika ogólnego.
- W 9 skontrolowanych przypadkach, w których wykazana kwota do zwrotu była niższa niż 20.000,00 zł, Urząd nie przeprowadzał dodatkowych czynności analitycznych i sprawdzających. W sprawach tych, Organ dokonywał weryfikacji pod kątem poprawności formalnej i rachunkowej. W przypadku błędów, podatnik wzywany był do złożenia korekty. Przeprowadzane czynności sprawdzające, rejestrowano w e-ORUS.
W części tych spraw stwierdzono znaczne przerwy pomiędzy podejmowanymi czynnościami oraz brak rzetelnej weryfikacji zeznania, pod względem rachunkowym i formalnym. Ponadto odnotowano przypadki wysłania wezwania z pominięciem pełnomocników ogólnych, bądź na nieaktualny adres rejestracyjny spółki.
- Odnotowano 4 sprawy, w których w wyniku złożenia korekty zeznania powstała nadpłata. W sprawach tych Organ nie zastosował przepisu art. 75 § 3 - nie wezwał podatników do złożeniu wniosku o stwierdzenie nadpłaty.
- We wszystkich zbadanych sprawach, zwrotów nadpłat dokonano w ustawowym terminie. Wszystkie przelewy akceptowane były przez Kierownika Referatu Rachunkowości oraz zatwierdzane przez Naczelnika Urzędu lub Zastępcę Naczelnika. W Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyślu pracownicy komórki SER, z uwzględnieniem ustawowego terminu, dokonywali również przerachowania nadpłaty na wniosek podatnika lub zaliczali nadpłatę na zaległość podatkową.
- We wszystkich 11 zweryfikowanych przypadkach zaliczenia nadpłaty na poczet innych zaległości podatkowych, Organ wydał postanowienie, jednakże dokumenty te nie były sporządzane w sposób prawidłowy. Stwierdzono również sytuację kierowania postanowienia z pominięciem ustanowionych pełnomocników ogólnych oraz opóźnienie w wysłaniu dokumentu.

- W trakcie kontroli odnotowano 4 przypadki odpisów niezwróconych wg terminu zwrotu na łączną kwotę 10.406,00 zł. Sprawy te dotyczyły zeznań, w których należało złożyć korektę w związku z błędnym adresem (3 przypadki) oraz zadeklarowaniem wpłaconych zaliczek w nieprawidłowych wysokościach (1 sprawa). We wszystkich 4 przypadkach kolejne czynności zmierzające do wyegzekwowania złożenia korekty zeznania przez podatników, podjęto ze znaczną zwłoką w trakcie prowadzonej kontroli instytucjonalnej. Również działania nadzorcze bezpośredniego przełożonego, tj. kierownika Referatu Obsługi Podatnika zostały podjęte z opóźnieniem. Powyższe Organ tłumaczył m.in. trudną sytuacją kadrową, natłokiem obowiązków, okresem urlopowym oraz absencją pracowników. Złożone wyjaśnienia nie zmieniły ustaleń kontroli.

W sprawach tych, sporządzone dokumenty w postaci wezwań telefonicznych do złożenia skorygowanych zeznań, nie zostały odnotowane w systemach informatycznych. Stwierdzono również sytuację braku wyznaczenia terminu do złożenia korekty dokumentu.

Nadpłaty niezwrócone wg terminu zwrotu, zostały zlikwidowane w trakcie kontroli prowadzonej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. W 3 sprawach złożono korektę zeznania, 1 zeznanie przekazano wg właściwości do Pierwszego Urzędu Skarbowego w Poznaniu wraz z wyciągiem z karty kontowej.

- Na podstawie danych z e-ORUS, stwierdzono brak przypisania przedawnionych nadpłat w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 7 października 2019 r., co oceniono pozytywnie.

Działania podejmowane w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyszu, w zakresie weryfikacji prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych oceniono pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Pozytywnie oceniono:

- 1) Fakt podejmowania czynności analitycznych i sprawdzających odnośnie każdego zeznania CIT-8 z kwotą nadpłaty $\geq 20.000,00$ zł, po zakończeniu których sporządzano dokument wewnętrzny, akceptowany przez bezpośredniego przełożonego oraz Naczelnika Urzędu lub jego Zastępcę - pomimo braku obowiązujących w Urzędzie procedur wewnętrznych we wskazanym zakresie.
- 2) Prawidłową rejestrację przeprowadzonych czynności sprawdzających w e-ORUS.
- 3) Dokonywanie zwrotu nadpłat w ustawowym terminie.
- 4) Dokonywanie przerachowania nadpłat na wniosek podatnika lub dokonywania zaliczenia nadpłaty na zaległości z uwzględnieniem terminów ustawowych.

Za powyższe nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą pracownicy przeprowadzający czynności sprawdzające/podpisujący analizy z przeprowadzonych czynności: młodszy kontroler skarbowy ; kontroler skarbowy , młodszy kontroler skarbowy , kierownik referatu SKA . W zakresie bezpośrednio sprawowanego nadzoru w ramach sprawowanego nadzoru Zastępcy Naczelnika oraz Naczelnik Urzędu

4. W 4 przypadkach nieprawidłowo przekazano korespondencję do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością: 1 postanowienie o zaliczeniu nadpłaty (dotyczy podmiotu), 1 wezwanie z pominięciem pełnomocników ogólnych (dotyczy podmiotu), 1 wezwanie do złożenia wyjaśnień na adres do korespondencji (dotyczy podmiotu), 1 wezwanie na nieaktualny adres rejestracyjny (dotyczy podmiotu)

Za powyższe nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą pracownicy sporządzający/podpisujący opisane dokumenty młodszy kontroler skarbowy , kontroler skarbowy , Kierownik Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających , starszy kontroler rozliczeń oraz w zakresie bezpośredniego nadzoru Kierownik Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających ; Kierownik Referatu Rachunkowości oraz Zastępca Naczelnika

5. We wszystkich 11 skontrolowanych postanowieniach stwierdzono liczne błędy polegające na: ręcznych poprawkach/skreśleniach na dokumencie i wprowadzeniu na okoliczność powyższego pieczęci o treści „W wyniku braku możliwości systemowych dopisano ręczny sposób zarachowania”, braku wskazania daty powstania nadpłaty, powołania błędnej podstawy prawnej, braku podania okresu za który naliczono odsetki od zaległości podatkowej, braku wskazania na poczet jakich należności zaliczono nadpłatę (powyższe stwierdzono w postanowieniach: nr 3016-SER.7010.3740.2019 dotyczy , nr 3016-SER.7010.3800.2019 dotyczy , nr 3016-SER.7010.3289.2019 dotyczy , nr 3016-SER.7010.1379.2018 dotyczy , nr 3016-SER.7010.1891.2018 dotyczy , nr 3016-SER.7010.3391.2019 dotyczy ,

nr 3016-SER.7010.2283.2018 dotyczy

nr 3016-SER.7010.3133.2018 dotyczy

nr 3016-SER.7010.2333.2019 dotyczy

nr 3016-SER.7010.1117.2018 dotyczy

, nr 3016-SER.7010.3057.2018 dotyczy

).

Za powyższe nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą pracownicy sporządzający opisane dokumenty: starszy kontroler rozliczeń Kierownik Referatu Rachunkowości oraz w zakresie bezpośredniego nadzoru Kierownik Referatu Rachunkowości oraz Naczelnik Urzędu.

6. W 1 przypadku podjęto kontrolę podatkową z opóźnieniem wynoszącym 15 miesięcy – pomimo wskazania na pilność jej przeprowadzenia (wskazanie na skutek wątpliwości, co do zasadności wykazanej nadpłaty, dotyczy podmiotu).

Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialność ponoszą: Kierownik Referatu Kontroli

oraz w ramach sprawowanego nadzoru Zastępca Naczelnika

b) uchybień

1. W 1 sprawie stwierdzono brak sporządzenia dokumentu na okoliczność ustaleń poczynionych z podatnikiem w sprawie zarachowania nadpłaty. Ponadto w 1 ze sporządzonych notatek, nie zawarto informacji o przeprowadzonych czynnościach analitycznych i dokonanych ustaleniach.
2. W przypadku 1 wezwania telefonicznego, stwierdzono brak wskazania terminu do złożenia korekty zeznania.
3. W 1 sprawie, pomimo przeprowadzenia weryfikacji zeznania przez dwie komórki Urzędu (SOB oraz SKA), nie zauważono nieprawidłowości w postaci zadeklarowania przez podatnika zaliczek w nieprawidłowej wysokości, co świadczy o niedostatecznej weryfikacji wstępnej zeznania.
4. W 1 przypadku analizę, co do zasadności nadpłaty wykazanej w zeznaniu, oparto wyłącznie na wyjaśnieniach zawartych w piśmie spółki, bez weryfikacji twierdzeń podatnika z dokumentami będącymi w posiadaniu Urzędu. Powyższe wskazuje na małą wnikliwość przeprowadzonych czynności sprawdzających, które mogą być niewystarczające dla stwierdzenia zasadności deklaruwanej nadpłaty.

5. W 6 przypadkach, nie zarejestrowano w systemach informatycznych dokumentów z przeprowadzonych czynności w postaci wezwań telefonicznych. Konieczność takiej rejestracji wynika z dokumentu „Standardy dotyczące wyjaśnień i wezwań” Warszawa, czerwiec 2017 r.

Za powyższe nieprawidłowości i uchybienia, w ramach ogólnego nadzoru sprawowanego nad prawidłową i terminową realizacją zadań wykonywanych przez Urząd Skarbowy w Nowym Tomyszu, odpowiada Naczelnik Jednostki.

5. Weryfikacja prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego

5.1 Badana populacja i typowanie spraw do kontroli

Zagadnienie to zbadano pod kątem utworzonych w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyszu w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 19 listopada 2019 r. wskazań do kontroli podatkowych, które na dzień kontroli instytucjonalnej Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu pozostawały w toku.

W celu weryfikacji prawidłowości działań podejmowanych przez Urząd w zakresie przedmiotowego zagadnienia, wygenerowano z podsystemu KONTROLA „Raport o podmiotach wskazanych do kontroli” ze stanem realizacji: w toku, za okres od 1 stycznia 2016 r. do 19 listopada 2019 r. Raport obejmował 36 pomiotów, analizie poddano sprawy z zakresu całego raportu.

5.2 Ustalenia szczegółowe

W badanym okresie, w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyszu obowiązywały „Wewnętrzne procedury postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli podatkowej” z dnia 12 czerwca 2015 r. nr 24/2015 oraz z dnia 1 marca 2018 r. nr 5/2018.

Zgodnie z ww. dokumentami wewnętrznymi, Naczelnik sprawuje ogólny nadzór nad realizacją zadań określonych w wewnętrznej procedurze postępowania oraz zatwierdza plany kontroli (pkt 4.1 obu procedur). Nadzór bezpośredni nad prawidłową realizacją zadań wynikających z procedur, sprawuje Zastępca Naczelnika. Ponadto akceptuje wnioski o kontrolę oraz plany kontroli, a także zatwierdza wnioski o wykreślenie podmiotów z planu kontroli oraz wycofanie kart podmiotów do kontroli, nieujętych w planie.

Projekt planu kontroli tworzy, zgodnie z pkt. 4.3 lit. c procedur, Kierownik komórki czynności analitycznych i sprawdzających. Z kolei Kierownik komórki kontroli podatkowej współpracuje

z Kierownikiem komórki czynności analitycznych i sprawdzających, w zakresie gromadzenia i weryfikacji informacji, wykorzystywanych przy typowaniu podmiotów do kontroli (pkt 4.4. lit. d procedur).

Podstawową bazę danych do planowania kontroli podatkowych, stanowią źródła kontroli zewnętrzne i wewnętrzne (pkt 5.2 procedur). Następnie źródła te poddawane są analizie i ocenie, która odbywa się z uwzględnieniem kryteriów typowania podmiotów do kontroli, w obszarach i wobec podmiotów o największym ryzyku i skali nieprawidłowości oraz wytycznych z 25 lipca 2017 r. w sprawie kierunków działań kontrolnych Krajowej Administracji Skarbowej. Wcześniej ocena źródła kontroli odbywała się z uwzględnieniem kryteriów typowania podmiotów do kontroli, w poszczególnych obszarach i podobszarach ryzyka, wskazanych w Krajowym Planie Działań oraz wytycznych wynikających z Polityki Zarządzania Ryzykiem Zewnętrznym (pkt 5.3.1 procedur).

Kwalifikacji informacji, jako źródła kontroli i jego istotności dokonuje komórka czynności analitycznych i sprawdzających, wcześniej analiz i planowania (pkt 5.1 procedur).

Po dokonaniu ustaleń, zweryfikowane przez pracowników komórki czynności analitycznych i sprawdzających (wcześniej pracowników analiz i planowania) źródło kontroli oraz zgromadzony materiał analityczny, w zależności od wyniku analizy, rodzaju i stopnia istotności, jest kwalifikowany do:

- źródeł kontroli, wytypowanych do bieżącej kontroli podatkowej, nieujętych w planie kontroli,
- wykorzystania przy tworzeniu planów kontroli podatkowych lub jako propozycji do kontroli celno-skarbowych (wcześniej skarbowych),
- przekazywania informacji do wykorzystania lub załatwienia, do właściwej rzeczowo komórki organizacyjnej urzędu lub innego organu,
- pozostawienia źródła informacji bez podejmowania dalszych czynności – do dalszej analizy i konfrontacji ze źródłami kontroli, które ewentualnie wpłyną w przyszłości (pkt. 5.3.8 obu procedur).

Dla źródła kontroli, zakwalifikowanego do przeprowadzenia kontroli podatkowej, zatwierdzonego przez Zastępcę Naczelnika, pracownik komórki czynności analitycznych i sprawdzających (uprzednio komórki analiz i planowania) sporządza „Kartę podmiotu do kontroli”, którą przekazuje do komórki kontroli podatkowej (pkt. 5.3.9 procedur).

Zgodnie z pkt. 5.3.7 procedury nr 24/2015 i pkt .5.3.10 procedury nr 5/2018, jeśli nie jest możliwe zrealizowanie kontroli podatkowej w danym podmiocie, komórka kontroli podatkowej,

wnioskuje do Zastępcy Naczelnika Urzędu o wycofanie karty podmiotu do kontroli/wykreślenie z planu kontroli na formularzu (vide wzór nr 4 – „Wniosek o wycofanie karty podmiotu do kontroli/wykreślenie podmiotu z planu kontroli”).

Uzyskanie zgody Zastępcy Naczelnika Urzędu uprawnia do wycofania podmiotu z kontroli.

Z kolei stosownie do pkt. 5.3.11 obu procedur, informacje o braku realizacji kontroli podatkowej należy przekazywać do komórki czynności analitycznych i sprawdzających (wcześniej analiz i planowania).

Ponadto, w odniesieniu do kontroli ujętych w planie kontroli zatwierdzonym przez Naczelnika Urzędu - który zostaje następnie przekazany do Kierownika komórki kontroli podatkowej celem realizacji - na 3 dni przed upływem okresu, którego dotyczy plan kontroli, komórka kontroli podatkowej przekazuje do komórki czynności analitycznych i sprawdzających (wcześniej analiz i planowania) informacje o niezrealizowaniu wniosków o kontrole, ujęte w planie kontroli wraz z podaniem przyczyn ich niezrealizowania (pkt 5.5.4 procedur).

Na podstawie zbadanej próby stwierdzono, że do dnia rozpoczęcia czynności przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyślu, w 7 sprawach (na 40 zweryfikowanych, dotyczących 36 podmiotów), kontrole podatkowe zostały podjęte zgodnie z utworzonymi wskazaniem, w terminach wynikających z „Wewnętrznej procedury postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli podatkowej” z dnia 12 czerwca 2015 r. nr 24/2015 oraz z dnia 1 marca 2018 r. nr 5/2018.

Nie podjęto 29 kontroli podatkowych, dla których w podsystemie KONTROLA utworzono na przestrzeni lat 2016-2019 wskazania do ich realizacji. Na 29 niepodjętych kontroli, 23 zakwalifikowano jako źródło ważne, a 6 jako źródło pilne.

Stosownie do pkt. 5.1 „Wewnętrznych procedur postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli podatkowej”, źródło pilne stanowi podstawę do podjęcia kontroli pozaplanowej, w trybie natychmiastowym, nie dłużej jednak niż w terminie jednego miesiąca. Z kolei ważne źródło oznacza potrzebę przeprowadzenia kontroli w ciągu bieżącego kwartału, bądź ujęcia podmiotu w planie kontroli, w szczególności gdy w wyniki analizy wskazują na duże prawdopodobieństwo prowadzenia działalności bez zgłoszenia, czy wystąpienia błędów podatkowych, mających wpływ na rozliczenia podatkowe.

W powyższym zakresie wyjaśnienia złożył Kierownik Referatu Kontroli Podatkowej, wskazując na następujące przyczyny braku podjęcia kontroli podatkowych:

- a) utrudniony kontakt z podmiotem - 1 wskazanie (dotyczy źródło kontroli nr 6142),
- b) nieprawidłowe sporządzenie karty do kontroli - na spółkę komandytową (brak obowiązku w podatku dochodowym) zamiast na dwa odrębne podmioty - 1 wskazanie (dotyczy źródło kontroli nr 5973),
- c) prawdopodobnie ze względu na brak możliwości wydania decyzji w zakresie zaliczek w trakcie roku podatkowego - 4 wskazania (dotyczy źródło kontroli nr 6003, źródło kontroli nr 77148, źródło kontroli nr 61534, źródło kontroli nr 5981).
- d) z uwagi na brak czasu - 12 wskazań (dotyczy źródło kontroli nr 6070, źródło kontroli nr 6198, źródło kontroli nr 6152, źródło kontroli nr 6078, źródło kontroli nr 6028, źródło kontroli nr 6026, źródło kontroli nr 6027, źródło kontroli nr 6126, źródło kontroli nr 6149, źródło kontroli nr 5849, źródło kontroli nr 6174 oraz 5768).

Brak czasu tłumaczony był przez Kierownika Referatu Komórki Kontroli Podatkowej prowadzeniem długotrwałych i skomplikowanych kontroli, zaangażowaniem pracowników komórki SKP w inne czynności wspomagające pracę innych komórek Urzędu, tj. przyjmowanie i wprowadzanie zeznań oraz zajęć komorniczych, sprawdzanie adresów podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą, opracowanie pism dla komórki SKI i SPV. Ponadto w okresie od 19 lutego 2018 r. do 23 marca 2018 r., pracownicy komórki SKP wspomagali Referat Rachunkowości w zakresie księgowania wpłat.

Złożone przez Kierownika Referatu Kontroli Podatkowej wyjaśnienia, nie zmieniły ustaleń poczynionych w wyniku przeprowadzonej kontroli instytucjonalnej.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w zakresie 6 z 12 ww. wskazań, przeprowadzona zostanie ponowna analiza pod kątem zasadności wszczęcia kontroli podatkowej. W zależności od ustaleń dokonanych przez komórkę czynności analitycznych i sprawdzających (w uzgodnieniu z Naczelnikiem), kontrola zostanie przeprowadzona za okresy wynikające z niezrealizowanego

wniosku o kontrolę - zostanie wówczas sporządzona nowa karta do kontroli za inny (bieżący) okresy rozliczeniowy, bądź zostanie wycofane wskazanie z podsystemu KONTROLA.

Dla zrealizowania powyższych działań, Naczelnik Urzędu wyznaczyła termin do dnia 28 lutego 2020 r.

Ponadto, z dodatkowych wyjaśnień złożonych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu wynika, że w przypadku 2 wskazań niezrealizowanych z uwagi na brak czasu (dotyczących 1 podatnika źródło kontroli nr 6174 i nr 5768), komórka SKA dokonała ponownej analizy zasadności przeprowadzenia kontroli, z uwagi na fakt, iż ewentualne zobowiązanie podatkowe w 1 ze wskazań uległo przedawnieniu z końcem 2019 r. (dotyczyło podatku VAT za czerwiec 2014 r. - źródło kontroli nr 6174). Drugie wskazanie dotyczyło podatku dochodowego z pozarolniczej działalności gospodarczej, opłacanego na zasadach określonych w art. 30c ustawy o PIT za 2014 r. (podatek liniowy – źródło kontroli nr 5768). Obie sprawy anulowano w podsystemie KONTROLA w trakcie kontroli instytucjonalnej i sporządzono nową kartę podmiotu do kontroli, z kwalifikacją źródła - ważne w zakresie PPL za 2018 r. Podmiot został ujęty w planie kontroli podatkowych na luty 2020 r.

Podkreślenia wymaga, że w sprawie, w której ewentualne zobowiązanie podatkowe uległo przedawnieniu (VAT za czerwiec 2014 r.), źródło kontroli zakwalifikowano jako pilne. Jednakże pomimo analizy sporządzonej przez komórki AP i SKA uprawdopodobniającej, że mogło dojść do naruszenia przepisów prawa przez podatnika, nie podjęto czynności kontrolnych wobec podmiotu przez okres 2,5 roku (Kartę podmiotu do kontroli przekazano do komórki SKP w dniu 16 maja 2017 r.), pozostawiając wskazanie do kontroli bez realizacji i doprowadzając do przedawnienia sprawy. Ponadto, fakt utworzenia nowej karty do kontroli, wskazuje na istnienie wysokiego ryzyka wystąpienia u podmiotu nieprawidłowości, mających wpływ na rozliczenia podatkowe.

Wśród opisanych powyżej wskazań do kontroli, których nie podjęto z uwagi na brak czasu do ich realizacji, stwierdzono 1 przypadek utworzonego źródła na skutek przeprowadzonych przez Urząd czynności sprawdzających (czynności podjęto po otrzymaniu materiałów z innego urzędu, celem wykorzystania służbowego). W protokole z ww. czynności zaproponowano przeprowadzenie kontroli w zakresie podatku dochodowego u podmiotu, z uwagi na niski dochód wykazywany przez kolejne 3 lata podatkowe. Powyższe zaakceptował Kierownik komórki SKA oraz Zastępca Naczelnika Urzędu. W wyniku powyższego opracowano Kartę podmiotu do kontroli, a utworzone źródło w systemie zakwalifikowano jako pilne (dotyczy

źródło kontroli nr 6149). Pomimo powyższego, komórka SKP nie podjęła kontroli podatkowej przez okres 2,5 roku (Kartę podmiotu do kontroli przekazano do komórki SKP 6 czerwca 2017 r.), pozostawiając wskazanie do kontroli bez realizacji.

e) z uwagi na zmianę właściwości miejscowej podmiotu – 2 wskazania (dotyczy źródło kontroli nr 5957, źródło kontroli nr 6197).

W 1 przypadku z 2 ww. (dotyczy źródło kontroli nr 5957), w piśmie z dnia 14 czerwca 2016 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Nowym Tomysłu, przekazał informacje do Urzędu Skarbowego w Grodzisku Wielkopolskim o wytypowaniu podmiotu do kontroli, z uwagi na wykazanie wysokiej kwoty do zwrotu w podatku VAT i niemożności realizacji kontroli z uwagi na zmianę właściwości miejscowej podmiotu. Pismo to zostało podpisane przez Zastępcę Naczelnika.

f) z uwagi na przeprowadzenie innej kontroli w stosunku do tego podatnika w tym samym podatku – wniosek o kontrolę dotyczył podatku VAT za listopad 2016 r. i grudzień 2016 r. z wykazaną kwotą do przeniesienia, przeprowadzono kontrolę za styczeń 2016 r. z zadeklarowaną kwotą do zwrotu, wynik negatywny – 1 wskazanie (dotyczy źródło kontroli nr 5820),

g) z uwagi na złożenie korekt deklaracji za okresy wytypowane do kontroli – 1 wskazanie (dotyczy źródło kontroli nr 44272),

h) w odniesieniu do 2 wskazań ustalono, że podatnik przebywa w szpitalu psychiatrycznym, przedłożono skany dokumentów potwierdzające opisany stan, ponadto podatnik zlikwidował działalność gospodarczą (dotyczy źródło kontroli nr 6104 i nr 5746),

i) w 1 przypadku, ze względu na likwidację działalności gospodarczej w dniu 30 września 2015 r. podatnik złożył korektę deklaracji za ostatni okres rozliczeniowy prowadzonej działalności czyli za wrzesień 2015 r., w której rozliczył środki trwale pozostałe na stanie – komórka postępowań zwróciła się do komórki kontroli podatkowej o wycofanie podmiotu z kontroli (pismo przekazano do komórki SKP w dniu 15 kwietnia 2016 r., dotyczy źródło kontroli nr 5824),

j) w 4 przypadkach przeprowadzono czynności sprawdzające, które były zbieżne z utworzonymi wskazaniami do kontroli. W wyniku tych czynności Organ ustalił, że: podmiot nie prowadzi już działalności gospodarczej, nie można ustalić składu zarządu spółki oraz miejsca

przewodzenia działalności odstąpiono od przeprowadzenia kontroli za akceptacją Naczelnika US (1 wskazanie dotyczy źródło kontroli nr 5747), przeprowadzono kontrolę przebiegu transakcji z podmiotem pozostającym we właściwości innego US, odstąpiono od kontroli za akceptacją Zastępcy Naczelnika US (1 wskazanie dotyczy źródło kontroli nr 6017), stwierdzono istnienie przesłanek wskazujących na działanie firmy jako podmiot fikcyjny – brak oznak prowadzenia działalności gospodarczej, podmiot wykreślono z rejestru VAT i wpisano do BPS za zgodą i akceptacją Naczelnika US (2 wskazania dotyczy źródło kontroli nr 5915 i nr 6002).

We wszystkich opisanych powyżej przypadkach, nie przestrzegano pkt. 5.3.7 wewnętrznej procedury nr 24/2015 i pkt. 5.3.10 wewnętrznej procedury nr 5/2018, w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli podatkowej, tj.:

- nie sporządzano i nie przedkładano Zastępcy Naczelnika „Wniosku o wycofanie karty podmiotu do kontroli/wykreślenie podmiotu z planu kontroli”.

Wymagane przez wewnętrzne procedury dokumenty, zostały uzupełnione w trakcie kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, na polecenie Naczelnika Urzędu Skarbowego i przekazane do kontroli w dniu 13 stycznia 2020 r.

Jednocześnie, naruszono pkt 5.3.11 obu procedur, poprzez brak sporządzania i przekazywania informacji do komórek: analiz i planowania (wg procedury nr 24/2015), bądź czynności analitycznych i sprawdzających o niezrealizowanych kontrolach (wg procedury nr 5/2018).

Ponadto w sprawach, w których nie podjęto kontroli podatkowych pomimo utworzonych wskazań do ich przeprowadzenia z uwagi na „brak czasu”, Kierownik komórki Kontroli Podatkowej nie przedstawił żadnych wyjaśnień, które wskazywałyby na sposób dokonanej selekcji podmiotów. Brak jest zatem przesłanek, które dawałyby logiczne uzasadnienie dla podjęcia decyzji o odstąpieniu od przeprowadzenia kontroli podatkowych w opisanych sprawach (np. selekcja podmiotów wg potencjalnie wysokich uszczupień podatkowych, spraw z przedawniającym się prognozowanym zobowiązaniem podatkowym etc.).

Tym samym stwierdzić należy, że jedynym decydem w zakresie podjęcia kontroli podatkowych, wobec podmiotów z utworzonymi wskazaniami, u których kontrola była możliwa do realizacji (podmiot pozostawał we właściwości Urzędu, nie przeprowadzono zbieżnych ze wskazaniem do kontroli czynności sprawdzających, nie złożono korekty deklaracji przed podjęciem kontroli

etc.) był Kierownik Referatu Kontroli Podatkowej, który dokonywał selekcji podmiotów wg swojego osądu, działając w tym zakresie bez umocowania.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą Kierownik Referatu Kontroli Podatkowej oraz w zakresie bezpośredniego nadzoru Zastępca Naczelnika oraz Zastępca Naczelnika

W zakresie pozostałych 4 przypadków (3 planowane kontrole z kwalifikacją źródła ważne i 1 kontrola pozaplanowa ze źródłem zakwalifikowanym jako pilne):

- podjęto kontrolę z opóźnieniem wynoszącym od 4 do 15 miesięcy, licząc od terminu planowania kontroli, bądź utworzenia wskazania – w przypadku kontroli pilnej (ww. kontrole zostały zakończone podczas trwania kontroli instytucjonalnej, dotyczy źródło kontroli nr 6419, źródło kontroli nr 6359, źródło kontroli nr 63005, źródło kontroli nr 6469).

W 3 sprawach ujętych w planach kontroli, w których postępowania kontrolne podjęto z opóźnieniem, nie poinformowano komórek wnioskujących o braku wszczęcia kontroli zgodnie z planem, tj. o niezrealizowaniu kontroli ujętych wg planu wraz z podaniem przyczyn takiego stanu rzeczy (dotyczy źródło kontroli nr 6419,

źródło kontroli nr 63005,

źródło kontroli nr 6469). Obowiązek przekazania takiej informacji z terminem

wynoszącym 3 dni przed upływem okresu, którego dotyczył plan, wynika z procedur wewnętrznych (pkt 5.5.4 obu procedur).

W sprawach tych nie uzyskano również zgody przełożonych na odroczenie terminu do podjęcia kontroli, jednakże otrzymanie jej nie było regulowane żadnymi wewnętrznymi procedurami.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że tylko w 7 sprawach (na 40 zweryfikowanych, dotyczących 36 podmiotów), postępowania kontrolne zostały podjęte zgodnie z utworzonymi wskazaniami, w terminach wynikających z „Wewnętrznej procedury postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli podatkowej” z dnia 12 czerwca 2015 r. nr 24/2015 oraz z dnia 1 marca 2018 r. nr 5/2018.

W 5 na 29 opisanych powyżej przypadków, w których kontroli nie podjęto, odstąpienie od przeprowadzenia kontroli nastąpiło za wiedzą i zgodą Naczelnika, bądź Zastępcy Naczelnika Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu. W pozostałych 24 przypadkach stwierdzono

brak dokumentów akceptujących taki stan rzeczy.

Niezależnie od powyższego, we wszystkich 29 sprawach nie sporządzano i nie przedkładano Zastępcy Naczelnika „Wniosku o wycofanie karty podmiotu do kontroli/wykreślenie podmiotu z planu kontroli”.

Brak jest również dokumentów potwierdzających, że Kierownik komórki SKP uzyskał zgodę na odroczenie terminu do podjęcia 3 kontroli planowanych i 1 doraźnej, dla których utworzone zostały „Karty podmiotu typowanego do kontroli”, tj. podmiotu zakwalifikowanego do przeprowadzenia kontroli podatkowej, po zatwierdzeniu przez Zastępcę Naczelnika.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą Kierownik Referatu Kontroli Podatkowej oraz w zakresie bezpośredniego nadzoru Zastępca Naczelnika oraz Zastępca Naczelnika

Odnosząc się do powyższego, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Nowym Tomysłu

w pismach z dnia 5 grudnia 2019 r. oraz z dnia 31 grudnia 2019 r. wskazała m.in., że fakt braku sporządzania przez komórkę kontroli podatkowej „Wniosków o wycofanie karty podmiotu do kontroli/wykreślenie z planu kontroli” nie był akceptowany przez Naczelnika Urzędu. Ponadto w wyjaśnieniach tych podniesiono, że w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomysłu, obowiązuje *Wewnętrzna procedura postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli*, której zapisy winny być bezwzględnie przestrzegane przez pracowników tut. organu.

W złożonych wyjaśnieniach Naczelnik Urzędu wskazała również, że nie posiadała wiedzy odnośnie niepodjętych kontroli planowych oraz spoza planu. Pięć takich przypadków stwierdziła w wyniku przeprowadzonej w dniu 18 października 2019 r. kontroli funkcjonalnej. Wobec powyższego, na spotkaniu, w którym udział wzięli: Zastępca Naczelnika, Kierownik SKP, Kierownik SKA oraz Naczelnik Urzędu, przypomniano zasady postępowania wobec kontroli ujętych w planach i polecono ich wszczęcie do końca 2019 r.

W przedmiotowych wyjaśnieniach podniesiono, że od grudnia 2019 roku, realizacja zapisów wynikających z *Wewnętrznej procedura postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli*, zostanie objęta szczególnym nadzorem przez Naczelnika Urzędu.

Z kolei z wyjaśnień złożonych przez Zastępcę Naczelnika w dniu 2 grudnia 2019 r., dotyczących nadzoru sprawowanego nad realizacją wskazań do kontroli podniesiono m.in., że nadzór odbywał się w głównej mierze poprzez cotygodniowe raporty-notatki, sporządzane przez Kierownika Referatu Kontroli i przekazywane bezpośrednio przełożonemu.

Uzupełniając powyższe wyjaśnienia Naczelnik Urzędu w piśmie z dnia 17 lutego 2020 r. wskazała, że powołane przez Zastępcę Naczelnika notatki, do października 2018 r. zawierały informacje tylko w zakresie kontroli zakończonych, bądź kontroli w toku. Od listopada 2018 r. do września 2019 r., nie sporządzano takich notatek. Dopiero w notatkach sporządzanych przez Kierownika Referatu SKP od października 2019 r. dodatkowo zawarte są informacje o stanie realizacji kontroli z planów.

Reasumując stwierdzić należy, że w kontrolowanym okresie bezpośrednio nadzorujący obszar kontroli Zastępca Naczelnika, nie sprawował prawidłowego nadzoru nad realizacją utworzonych wskazań do kontroli, obejmujących kontrole planowe i doraźne. Za znikome w tym zakresie należy uznać także działania podjęte w ramach nadzoru nad realizacją planów kontroli, przez Naczelnika Urzędu. W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 19 listopada 2019 r. przeprowadzono 1 kontrolę funkcjonalną w tym zakresie w dniu 18 października 2019 r., tj. podczas kontroli instytucjonalnej prowadzonej przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponoszą bezpośrednio nadzorujący obszar Zastępca Naczelnika i Zastępca Naczelnika oraz sprawujący nadzór ogólny nad prawidłowym funkcjonowaniem Urzędu Naczelnik Urzędu oraz Naczelnik Urzędu

Mając na uwadze powyższe, działania Urzędu Skarbowego w Nowym Tomyślu w zakresie weryfikacji prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego, w odniesieniu do wskazań do kontroli podatkowych, które na dzień kontroli instytucjonalnej Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu pozostawały w toku oraz podjęte działania nadzorcze nad tym obszarem ocenia się negatywnie.

6. Kontrola funkcjonalna w zakresie badanych obszarów

Badanie przeprowadzono na podstawie okazanych dokumentów źródłowych za lata 2016-2019, w postaci Planów Kontroli Funkcjonalnej oraz informacji o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych, dotyczących obszarów objętych kontrolą instytucjonalną Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

6.1 Weryfikacja prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych

Na podstawie przedłożonych dokumentów z zakresu kontroli funkcjonalnej przeprowadzonej w okresie objętym próbą do kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, dotyczących obszaru „Weryfikacja prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych” (lata 2018 i 2019) odnotowano, że w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyślu, przeprowadzono następujące kontrole funkcjonalne:

1. Prawidłowość wystawiania postanowień w sprawie zaliczenia wpłat, nadpłat i zwrotów w zakresie uzasadnienia prawnego i faktycznego (w 2018 r. za I, II, III, IV kwartał, w 2019 r. za I i II kwartał).
2. Likwidacja nadpłat na kartach kontowych (w 2018 r. za I, II, III, IV kwartał, w 2019 r. za I i II kwartał).
3. Poprawność i terminowość dokonywania zwrotów podatków i nadpłat podatkowych kontowych (w 2018 r. za I, II, III, IV kwartał, w 2019 r. za I i II kwartał).
4. Sporządzenie kart informacyjnych o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego (w 2018 r. za I, II, III, IV kwartał, w 2019 r. za I i II kwartał).

W wyniku przeprowadzonych przez Kierownika Referatu Rachunkowości kontroli funkcjonalnych, nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. W związku z powyższym, nie sporządzono zaleceń pokontrolnych. W informacjach o kontrolach funkcjonalnych przeprowadzonych w 2019 r., zawarto ogólną uwagę, dotyczącą terminowego zlecenia przelewów oraz wyjaśniania nadpłat na koncie KDW.

Analiza dokumentów źródłowych wykazała, że wskazany zakres i częstotliwość kontroli funkcjonalnych, były zgodne z przedłożonymi Planami Kontroli Funkcjonalnej na dany rok. Jednakże wątpliwość, co do rzetelności przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych, budzą wyniki kontroli dotyczących tematu „Prawidłowość wystawiania postanowień w sprawie zaliczenia wpłat, nadpłat i zwrotów w zakresie uzasadnienia prawnego i faktycznego”.

W informacjach o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych w ww. temacie, Kierownik SER podniósł, że prawidłowość wystawiania postanowień weryfikowana jest na bieżąco - pracownicy nie posiadają upoważnień do podpisywania postanowień, w związku z powyższym każde wystawione postanowienie przedkładane jest do podpisu kierownikowi referatu. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, bądź omyłek w treści postanowień,

są one na bieżąco weryfikowane przez kierownika i zwracane do poprawienia przez poszczególnych pracowników.

Mając na uwadze, ujawnione w trakcie kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, liczne nieprawidłowości i uchybienia we wszystkich 11 skontrolowanych dokumentach, które opisano w pkt 4.2 niniejszego sprawozdania z kontroli, stwierdzić należy że nadzór sprawowany w zakresie tego zagadnienia jest niedostateczny.

6.2 Weryfikacja prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego

Na podstawie przedłożonych dokumentów z zakresu kontroli funkcjonalnej, przeprowadzonej w okresie objętym kontrolą Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu, dotyczących obszaru „Weryfikacja prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego” (lata 2016-2019) odnotowano, że w Urzędzie Skarbowym w Nowym Tomyślu, Kierownik Referatu Kontroli Podatkowej przeprowadził kontrolę funkcjonalną w tematach:

1. Sporządzanie kart informacyjnych o podejrzeniu czynu zabronionego (w 2016 r. za I, II i IV kwartał, w 2017 r. za I, II, III i IV kwartał, w 2018 r. za I, II, III i IV kwartał oraz w 2019 r. za I, II, III kwartał).
2. Prawidłowość prowadzenia kontroli podatkowych i czynności sprawdzających w sprawach, które trwają powyżej 1 roku (w 2016 r. za I, II i IV kwartał).
3. Prawidłowość ewidencjonowania danych w module KONTROLA (w 2017 r. za I, II, III, IV kwartał).
4. Analiza spraw zagrożonych przedawnieniem (w ramach komórek postępowań, kontroli, rachunkowości, egzekucji), pod kątem działań podejmowanych w celu zapobiegania przedawnieniom (w 2018 r. za I, II, III i IV kwartał oraz w 2019 r. za I, II, III kwartał).

W wyniku przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych, nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. W związku z powyższym, nie sporządzono zaleceń pokontrolnych.

Tymczasem podczas kontroli instytucjonalnej ujawniono, że w 1 ze spraw (opisanej w pkt. 5.5.2 niniejszego sprawozdania z kontroli), brak podjęcia kontroli podatkowej, doprowadził do przedawnienia ewentualnego zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług.

Analiza dokumentów źródłowych wykazała, że wskazany zakres i częstotliwość kontroli funkcjonalnych, były zgodne z przedłożonymi Planami Kontroli Funkcjonalnej na dany rok.

Jednakże, Informacje o przeprowadzonych kontrolach funkcjonalnych w niektórych przypadkach sporządzane były w sposób nierzetelny, poprzez brak zawarcia w nich informacji identyfikujących kontrolowane sprawy.

W dniu 18 października 2019 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego , przeprowadziła kontrolę funkcjonalną z zakresu realizacji kontroli, wynikających z planów za okres od stycznia 2019 r. do lipca 2019 r. Kontrola ta przeprowadzona została poza Planem Kontroli Funkcjonalnej na 2019 r., a czynności nadzorczych dokonano w czasie trwania kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.

W wyniku przeprowadzonych czynności, Naczelnik Urzędu stwierdziła 5 przypadków niewszczętych kontroli podatkowych, ujętych w planach kontroli. W związku z powyższym, zwróciła się o złożenie wyjaśnień w tym zakresie do Kierownika Komórki SKP. Ponadto w dniu 21 października 2019 r., Naczelnik Urzędu zwołała spotkanie kierowników komórek SKP i SKA oraz Zastępcy Naczelnika, w wyniku którego zdecydowano o wszczęciu 3 kontroli oraz skierowaniu 1 sprawy do UCS, 1 ze spraw wycofano z kontroli, z uwagi na złożone korekty deklaracji. Ustalenia poczynione podczas ww. spotkania, zawarte zostały w zaleceniach pokontrolnych. Informacja o przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej nie zawiera jednak danych, w zakresie realizacji sformułowanych zaleceń.

Zastępca Naczelnika , nie przedłożył dokumentów z przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej. Z wyjaśnień złożonych w dniu 2 grudnia 2019 r., wynika że nadzór nad obszarem poddanym kontroli instytucjonalnej, sprawował poprzez cotygodniowe raporty - notatki, sporządzane przez Kierownika Referatu Kontroli i przekazywane bezpośrednio przełożonemu. Nieodłącznym elementem tych działań były również spotkania na których omawiano sprawy problematyczne z Kierownikiem referatu jak również pracownikami.

Mając na uwadze stwierdzone w trakcie kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nieprawidłowości i uchybienia opisane w pkt. 5.2 niniejszego sprawozdania z kontroli, stwierdzić należy, że w zakresie badanego obszaru niedostatecznie wykorzystano narzędzie kontroli funkcjonalnej.

(akta kontroli pozycja 3 str. 13 – 1373)

**Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości
lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu**

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości i uchybień Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca:

W zakresie weryfikacji prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych

1. Wyjaśniać sprawy przed upływem terminu do zwrotu podatku. W uzasadnionych przypadkach sporządzać korekty zeznań z urzędu, zgodnie z art. 274 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r., poz. 900 ze zm.) – dotyczy pkt. 1 stwierdzonych nieprawidłowości.
2. Dokonywać dokładnej weryfikacji wstępnej zeznań. W przypadku zmiany właściwości miejscowej podatnika, bezzwłocznie przekazywać zeznania, zgodnie z art. 18a § 1 Ordynacji podatkowej. Przestrzegać rozporządzenia Ministerstwa Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. w sprawie właściwości organów podatkowych – dotyczy pkt. 2 stwierdzonych nieprawidłowości.
3. Przestrzegać przepisu art. 75 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa, tj. w przypadku złożenia skorygowanej deklaracji, z której wynika nadpłata, wzywać podatnika do złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty. Postępować zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów, przedstawionym w piśmie nr DPP10.8022.44.2019 z dnia 17 stycznia 2020 r. – dotyczy pkt. 3 stwierdzonych nieprawidłowości.
4. Doręczać pisma zgodnie z art. 145 Ordynacji podatkowej. Dokonywać sprawdzenia w SSP – bezpośrednio przed wysyłką pism z Urzędu - czy podatnik nie ustanowił pełnomocnika ogólnego – dotyczy pkt. 4 stwierdzonych nieprawidłowości.
5. Przestrzegać zapisów art. 151 § 1 Ordynacji podatkowej, osobom prawnym oraz jednostkom organizacyjnym niemającym osobowości prawnej, pisma doręczać w lokalu ich siedziby lub w miejscu prowadzenia działalności – osobie upoważnionej do odbioru korespondencji lub prokurentowi - dotyczy pkt. 4 stwierdzonych nieprawidłowości.
6. Sporządzać postanowienia zgodnie z art. 217 Ordynacji podatkowej. Zawierać w nich pełne uzasadnienie, poprzez wskazanie w jakim momencie i w jakim zakresie doszło do poboru z nadpłaty (zwrotu) podatku kwoty zaliczanej na poczet zobowiązań podatkowych podmiotu uprawnionego, skutkującego ich wygaśnięciem. Postanowienia te są zaskarżalne, podmiot

może zatem kwestionować wydane przez organ postanowienie, podważając, poprzez bądź to określoną przez organ wielkość nadpłaty (zwrotu) podatku, bądź też przyjęte przez organ zasady jej zaliczenia na zaległe lub bieżące zobowiązania podatkowe. Tym samym uzasadnienia przedmiotowych postanowień muszą zawierać dokładne informacje o sposobie ich zarachowania. Wyeliminować ręczne skreślenia i poprawki na dokumentach. Jeżeli wersja postanowienia generowana przez system odbiega od stanu rzeczywistego, postanowienie należy wystawić poza systemem POLTAXPlus (wykorzystując tylko nr nadany przez system). Sporządzone postanowienia, wysyłać do strony bezzwłocznie po ich wystawieniu - dotyczy pkt. 5 stwierdzonych nieprawidłowości.

7. Przestrzegać zapisów art. 177 Ordynacji podatkowej. Utrwalać czynności dokonane przez Organ w formie adnotacji. Sporządzać notatki służbowe z rozmów/wezwań telefonicznych przeprowadzonych z podatnikami. Stosować w tym zakresie zasady określone w dokumencie „Standardy dotyczące wyjaśnień i wezwań”, Warszawa, czerwiec 2017 r. - dotyczy pkt. 1 stwierdzonych uchybień.
8. Wskazywać w wezwaniach wszystkie elementy wymienione w art. 159 Ordynacji podatkowej. Powyższe dotyczy również wezwań, o których mowa w art. 160 tej ustawy. Stosować w tym zakresie zasady określone w dokumencie „Standardy dotyczące wyjaśnień i wezwań” Warszawa, czerwiec 2017 r. - dotyczy pkt. 2 stwierdzonych uchybień.
9. Badać w sposób wnikliwy wszystkie dokumenty/dowody mające wpływ na wysokość deklarowanej przez podatnika nadpłaty, opisując przyczyny jej powstania oraz zasadność lub brak zasadności, a dokonane ustalenia odzwierciedlać w protokole kontroli podatkowej/protokole z czynności sprawdzających lub sporządzonej adnotacji służbowej z przeprowadzonych czynności sprawdzających – dotyczy pkt. 3 i 4 stwierdzonych uchybień.
10. Rejestrować dokumenty z przeprowadzonych czynności, wykorzystując przy tym narzędzia informatyczne. Stosować w tym zakresie zasady określone w dokumencie „Standardy dotyczące wyjaśnień i wezwań” Warszawa, czerwiec 2017 r. - dotyczy pkt. 5 stwierdzonych uchybień.
11. Zwiększyć nadzór nad obszarem weryfikacji prawidłowości rozliczania nadpłat w podatku dochodowym od osób prawnych.

W zakresie weryfikacji prawidłowości rozliczania podatku od towarów i usług oraz podatku dochodowego

1. Przestrzegać wewnętrznych procedur postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli, w szczególności:
 - podejmować kontrole podatkowe w terminach wynikających z procedur wewnętrznych,
 - sporządzać „Wniosek o wycofanie karty podmiotu do kontroli/wykreślenie podmiotu z planu kontroli” i przedkładać do akceptacji Zastępcy Naczelnika, w przypadku odstąpienia od przeprowadzenia kontroli,
 - generować i przekazywać do wiadomości komórkom wnioskującym, informację o niezrealizowaniu wniosku o kontrolę zgodnie z planem oraz o wycofaniu karty podmiotu do kontroli.
2. Objąć szczególnym nadzorem obszar terminowego podejmowania kontroli podatkowych oraz terminowości realizacji planów kontroli. Weryfikować na bieżąco przestrzeganie wewnętrznej procedury postępowania w sprawie typowania podmiotów do kontroli i planowania kontroli.

Ponadto zaleca się

Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu Skarbowego do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 224) i § 27 ust. 1 Zarządzenia nr 155/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu, Naczelnik Urzędu Skarbowego w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Termin złożenia informacji

W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PIECZĘĆ I PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
w Poznaniu
Marek Pospieski

.....
Pieczęć i podpis Dyrektora Izby Administracji Skarbowej

Otrzymują:

1. Egzemplarz nr 1 – Naczelnik kontrolowanego urzędu,
2. Egzemplarz nr 2 – strona kontrolująca celem włączenia do akt kontroli.

